

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, V.S.)

13/01/2022
jaargang 100

nr **15**

Deze gemeente kwam van 1887 tot 1960 bijeen aan de Turner Street (later Turner Avenue), eerst in een school, vanaf 1908 in een nieuwe, grote kerk op dezelfde plaats. Daaraan herinnert een steen in de hal van de huidige kerk met het opschrift 'Eben Haëzer Nederlandsche Gereformeerde Kerk A.D. 1908.' Begin 1918 werd deze vrije gemeente toegelaten tot de Gereformeerde Gemeenten. Op 23 maart 1950 sneed de

classis de band echter door. In 1955 en 1962 deed de gemeente een vergeefse poging terug te keren. Sinds 8 april 1987 behoort ze weer tot het kerkverband. De huidige kerk is op 5 januari 1963 in gebruik genomen. De eerste zeven jaar kwam de gemeente in het souterrain bijeen. Toen pas was er geld genoeg om de begane grond en de galerij te voltooien. De kerkzaal werd op 21 april 1970 in gebruik genomen.

De lijdensweg van het Kindeke

De lijdensweg van de Middelaar begon bij Zijn geboorte en eindigde toen Hij uitriep: Het is volbracht.

...en vlied in Egypte.
Matthéüs 2:13

In die tussenliggende tijd heeft Jezus veel geleden, ook als kind. Zo was Hij gedurende heel Zijn leven Borg voor Zijn volk. Hij droeg hun zondesuld om hen ervan te verlossen. Hij droeg ook elke nood van Zijn Kerk om een barmhartig Hogepriester te zijn. Zo wilde Christus ook in Egypte zijn. Kreeg Hij waarde voor ons?

Toen Herodes de vraag van de wijzen hoorde over de geboren Koning, werd hij ontroerd. Hij gevoelde dat hij voor een keuze stond. Of dit geboren Kindeke is koning, of hij. Of Herodes moet van zijn troon af, of deze geboren Koning moet uit de weg geruimd worden. Onvoorwaardelijk kiest hij voor het laatste. Hij bedenkt geen plan om het Kindeke te vernederen of op de vlucht te jagen. Nee, hij wil Het doden.

We zien hier de onverzoenlijke haat van het slangenzaad tegen het Vrouwenzaad. Zien we neer op Herodes? Schudden we ons hoofd over zoveel wreedheid? Zeker, het is verschrikkelijk wat hij heeft gedaan, maar zijn we beter? Dan kennen we onze val in Adam niet. Of kost het u tranen dat er zo'n vijandschap tegen God in uw ziel leeft? Begeert u ervan verlost te worden, maar weet u niet hoe? Laten we dan overdenken wat het Evangelie in deze geschiedenis is.

Strijd en beproeving

Jozef krijgt een bevel om naar Egypte te vluchten. Na het bemoeidigende bezoek van de wijzen volgt spoedig nieuwe strijd. Niet

zelden zijn verkwikkingen een voorbode van beproevingen. De Heere laat Zijn volk vaak niet lang rusten. Ze zouden zo gemakkelijk in de weldaden blijven hangen en de Weldoener vergeten. Het is liefde Gods om de Zijnen te beproeven. Zo leidt Hij hen in wegen van beproevingen en zelfs grotere nood, opdat Christus meer noodzakelijk, gepast en beminnelijk zou worden. Het staat zo treffend in deze geschiedenis dat dit allemaal in de nacht gebeurt. Het kan zo donker zijn in de beproevingen. De engel vertelt Jozef er ook niet bij welke geestelijke lessen hij in Egypte mag leren. Nee, het is alleen: Vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal. Daar moet Jozef het mee doen. In het veertiende vers lezen we dat Jozef opstaat, het Kindeke en Zijn moeder neemt en naar Egypte vertrekt. Wat een tere geloofsgehoorzaamheid van Jozef. Hij moet toch vol met vragen zitten. Maar Jozef stelt er niet één. Gelukkige Jozef! Hij mag de zo moeilijke bede beoefenen: Uw wil geschiede.

Waar komt deze gehoorzaamheid vandaan? Het is een vrucht uit de Middelaar. Ten diepste is niet Jozef gewillig om naar Egypte te vluchten, maar Christus. Als het erop aankomt, neemt niet Jozef het Kindeke mee, maar neemt het Kindeke Jozef mee. Jozef wordt opgewekt om het Kindeke te volgen in Zijn lijdensweg. Hij krijgt de opdracht: Zo wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, neme zijn kruis op en volge Mij. Door Goddelijke genade wordt hij ingewonnen om te mogen volgen. Hij wordt in Christus reisvaardig gemaakt. Begeren we dat ook?

Als dit licht over de weg mag vallen, kinderen des Heeren, dan wordt het een verwaardiging om te mogen volgen. Dan gaat de hand op de mond en komt er een stil uitzien in de ziel om de Middelaar te mogen volgen in Zijn weg. Maar helaas, vaak is er murmureren, vragen, de andere kant op vluchten, de Heere voor verdacht houden. Laten we de Heere toch heilig lastig vallen om de bediening uit de Middelaar. Dan zullen we Hem van stap tot stap leren volgen.

Geen plaats

Voor Jozef was de vlucht naar Egypte aangrijpend, maar hoe diep is de vernedering van de Borg Zelf. In de herberg van Bethlehem was er voor Hem geen plaats, nu is er geen plaats in het vaderland. Na 33 jaar zal er geroepen worden: Weg met Deze. Dan is er nergens plaats meer. De afkeer van Herodes is de voorbode van alle haat

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

In dit nummer

2 De lijdensweg van het Kindeke

7 Uit vroeger jaren: De burgemeester verliet boos het kerkgebouw

16 Gelijk een duif

3 Het gekrookte riet [2]

4 Leven en werk van Ruth Bryan [2]

5 Herders in diezelfde landstreek [4]

6 Commentaar: En nu, wat verwacht ik ...?

8 Boekennieuws

9 Kerknieuws

9 Berichten

10 Kerkdiensten

15 Jeugdrubriek

die Hij in Zijn leven nog zal ondervinden. Het Kindeke gaat naar Egypte. Egypte was het land van verdrukking, het land van het lijden. Egypte was ook het land van de afgoden. Waarom wordt Hij zo vernederd? Omdat Christus van eeuwigheid Zijn lijdensweg aanvaardde, ook de vlucht naar Egypte. Hij ging als Borg, in de plaats van de Zijnen, naar Egypte. Eenmaal werd Israël uit het diensthuis van Egypte verlost. Zo moet er nog een volk verlost worden uit de slavernij van de zonde. Zelf kunnen ze het niet, want de zonde leeft in hen. Nu baant Christus de weg van verlossing. Vrijwillig verbleef Hij in het Egypte van zonde en schuld, in de diepe duisternis van Adams val. O, wat wordt de Middelaar dierbaar als het geloofsoog Hem mag zien in deze diepe vernedering. Zijn uw zielen daar weleens voor geopend?

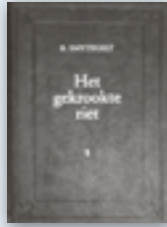
Hij ging als Borg, in de plaats van de Zijnen, naar Egypte. Eenmaal werd Israël uit het diensthuis van Egypte verlost. Zo moet er nog een volk verlost worden uit de slavernij van de zonde.

Wat wordt Hij noodzakelijk voor een volk dat zichzelf als zo'n 'inwoner' van Egypte leert kennen. Door het ontdekkende werk van de Heilige Geest leert een volk zichzelf als een heiden kennen. Ze klagen met Jesaja 63:19: 'Wij zijn geworden als die over welke Gij vanouds niet hebt geheerst, en die naar Uw Naam niet zijn genoemd'. Ja, ze belijden dat ze nog dieper weggezakt zijn dan een heiden.

Zichtbare boodschap

Een heiden kent het Evangelie niet. Wij wel, maar ons hart is vol ongelooft, opstand en ongehoorzaamheid. Hoe moeten we ooit zalig worden? Dat is een verloren zaak, dat is rechtvaardig omkomen.

Maar zie daar, de Borg is in Egypte. Daar verblijft Hij tussen de heidenen, als een zichtbare boodschap dat er behouden is voor de meest hopeloze gevallen. Er is een boodschap van verlossing voor hen die diep weggezonden zijn in zonde en schuld. Zult u daarom niet wanhopen aan Gods genade? Overdenk deze genade, opdat u persoonlijk mag ondervinden: wie Hem aanroept in de nood, vindt Zijn gunst oneindig groot.

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

EERSTE PREDIKATIE

Hij zegt: Wordt niet ontroerd. Heb Ik u overtuigd, gekwetst, vastgezet, houdt moed, Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten. Het gekrookte rietje zal Ik niet verbreken en het rokend lemmetje zal Ik niet uitblussen, totdat Ik u tot victorie gebracht zal hebben, totdat Ik het oordeel gebracht zal hebben tot overwinning, en dan zal Ik u allen tot Mij nemen.

In de eerste acht verzen van Mattheüs 12 vindt gij dat de Zoon van God in dispuut raakt met de farizeeën over de sabbat, doch Hij stopt hen de mond met woord en daad. 'Hoe staat het met de werken van liefde en godsdienst', vraagt Hij. 'En God, Die een Heere is van de sabbat, kan Die ook niet een andere dag instellen?' Zij konden daar niet veel op zeggen. Van het negende tot het vijftiende vers stopt Hij ze de mond door daden, door het op de sabbat genezen van een mens die een verdorde hand had. Hij zei: 'Zo een mens een schaap had dat op de sabbat in de gracht viel, zou hij zijn hand niet uitsteken en het daaruit trekken? En hoeveel gaat nu een mens een schaap te boven? Zij hadden niet één woord te zeggen, maar ze barstten van nijd en zeiden: 'Dit is niet langer te verdragen, Hij moet van kant als Hij ons de mond zo stopt'. Maar Jezus ontweek het, want Zijn ure was nog niet gekomen.

En de Heere Jezus genas er velen. Ze konden het niet verzwijgen. Hij zei dat ze het niemand zeggen zouden. Hij zwetste niet als degenen die eigen eer zoeken, maar Hij zei: 'Zwijgt'. De Zaligmaker vond veel ingang in de harten, maar daar Hij het werk der genade bracht, was het niet meteen groot. Het was een zware tijd voor overtuigen. De één sprak zus, de ander zó. De Heere toonde dat Hij niet veel beslag zou maken. Daar Hij het werk begonnen had, zou Hij het er niet bij laten. Het was Gods last bij de profeet dat Hij niet zou schreeuwen, noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem laten horen op de straten. De reden waarom Hij het er niet bij laat, is omdat het Zijn ambt en commissie des Vaders is om er de hand aan te houden, en het gekrookte riet niet te verbreken, noch de rokende vlaswiek uit te blussen (Jes. 42:1-3).

Nu hebben we het 20e en 21e vers van Mattheüs 12 gelezen. Hier toont de Heere dat Hij het werk begonnen is en dat Hij Zijn hand er niet af zal trekken, totdat Hij ze tot overwinning zal brengen, en totdat Hij ze zal gesteld hebben tegen alle tegenspraak, zowel van de duivel als van de wereld. Zijn er onder Mijn volk die het tegenspreken, er zullen er onder de heidenen zijn die hopen zullen in Zijn Naam.

(wordt vervolgd)

Uit:
'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).

Een onwaardige arenraapster

'Zo ging zij heen en kwam en las op in het veld achter de maaiers', zo lezen we in Ruth 2 vers 3. Daarin lag geestelijk gezien ook het leven van Ruth Bryan getekend.

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Onder aan haar brieven lezen we gedurig het woord 'onwaardig'. Bijzonder in haar briefwisseling met ds. A. Triggs komt de gestalte van de 'arenraapster' zo duidelijk naar voren. Ze mocht door genade nogal eens aren rapen op de akker van de Meerdere van Boaz. In haar jonge leven heeft Ruth niet veel vriendinnen gehad. Slechts enkele vriendinnen hadden een band met haar en met sommigen van hen behield Ruth een levenslange vriendschap. Een zeer zwarte bladzijde uit haar levensboek was

de periode na het sterven van haar vader. Haar moeder was een pension begonnen en Ruth kreeg verkering met één van de pension gasten. Hoewel verschillende mensen haar gewaarschuwd hadden, was Ruth aanvankelijk blind voor de onoprechtheid van deze man. Toen het bedrog uit kwam, was Ruth zeer terneergeslagen. Ze heeft de bladzijden die over deze periode gingen uit haar dagboek gescheurd en wilde niet dat iemand ooit met haar sprak over deze periode.

Vriendinnen

Dat Ruth haar vriendinnen niet in alles volgen kon, blijkt wel uit de dagboekaan-tekening van 21 november 1830. Haar vriendinnen liepen een bepaalde prediker achterna. Ze noemt dit 'een ongepast verlangen naar stromen', terwijl de Fontein altijd toegankelijk is, ook in haar nederige hutje. Ruth was overigens nauw verbonden aan alle van God geroepen knechten, bijzonder de predikanten die in Nottingham gediend hebben na het overlijden van haar vader: J. Jacks, G. Southall en A.J. Baxter. Na het vertrek van ds. Southall werd het vacant-zijn van haar gemeente een zaak van het gebed. In die tijd begonnen ook haar gebedsbijeenkomsten, die ze met vijf of zes vriendinnen wekelijks op vrijdagavond hield. Aanvankelijk om te bidden om de leiding van Gods Geest in het beroepen van een eigen herder en leraar, maar ook nadat de Heere ds. A.J. Baxter gezonden had. Het is bekend dat deze bijeenkomsten vaak gezegend werden. Er werd gevoeld dat er een geopende toegang tot de troon der genade werd geschonken. Soms was de Heere zo nabij dat het voor iedereen merkbaar was en

dat 'de voorhang die hen scheidde van de ongeziene heerlijkheid' dun was. Deze bijeenkomsten zijn doorgegaan tot vlak voor het sterven van Ruth. Het jaar 1846 is voor Ruth een bijzonder moeilijk jaar. Ze maakt van nabij mee hoe haar moeder zowel lichamelijk als verstandelijk afgebroken wordt. Ook geestelijk zijn de laatste maanden donker, hoewel de Heere Zich niet onbetuigd gelaten had in het leven van haar moeder. Ruth zelf wordt in deze tijd geoefend in een zeer nabij leven. Na het sterven van haar moeder schrijft ze dat de Heere 'met wonderlijke hartsterkingen en vertroosting van Goddelijke liefde haar pijnlijvend hart ondersteunt'.

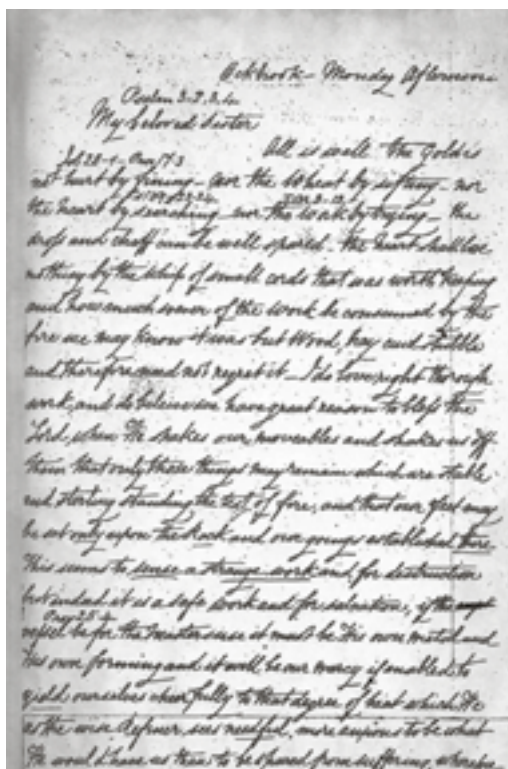
Tehuis 'Toevlucht'

De Heere heeft voor Ruth nog een bijzondere taak. In 1847 werd haar gevraagd om in tehuis 'Toevlucht' voor weesmeisjes te werken. Dit werk mocht ze met grote toegenegenheid doen, al zag ze de vrucht er vaak niet van. Dat de Heere haar kennelijk hielp, blijkt wel uit wat we lezen in haar dagboek (1848): 'De Heere gaf mij opening om plechtig te spreken over de toorn van God in verslindend vuur tegen de verbrekers van Zijn wet, en over een dierbare Christus, Die de toorn voor Zijn volk onderging. Eén meisje hilde buitengewoon'. Dat ze zeer voorzichtig handelde, blijkt wel uit het vervolg: 'Mijn hart was met medeliden jegens haar vervuld, maar ik durfde niet te laten blijken dat ik het merkte, opdat het geen vleselijk gevoel zou zijn'.

Haar vrienden namen Ruth gedurig mee op reis. Hoewel ze tegen deze reizen bijzonder opzag en alleen durfde te gaan als de Heere Zijn hoge goedkeuring er aan gaf, genoot ze zeer van de natuur. De Heere heeft haar menige les gegeven, die ze vervolgens opschreef. Zoals die keer dat ze de hoge rotsen zag. Ze werd bepaald bij de grote verschrikking die de zielen zullen hebben bij het laatste oordeel als ze zullen roepen: Bergen, valt op ons. Maar anderzijds gaf het zien van een overhangend rotsblok haar ook een vertroostende gedachte, namelijk: 'Ik dacht aan Hem, Die een Schaduw voor de hitte is, evenals een Toevlucht voor de vloed'.

In haar brieven was Ruth voor velen tot een hand en een voet in geestelijk opzicht. Geschreven vanuit haar hart, altijd vanuit Gods Woord, werd ze bedeed met een grote wijsheid, voorzichtigheid en teerheid om de zaken die de Heere Zijn kinderen leren wil onder woorden te brengen.

(wordt vervolgd)

Een brief van Ruth Bryan.

Op weg naar Bethlehem

J. van 't Hul,
Lieren

Sprakeloos hebben de herders geluisterd naar het zingen van de engelen. Maar de hemelse liturgie verstomt. En dan ligt het veld van Efratha weer eenzaam en verlaten in de nacht.

*Laat ons dan
heengaan tot
Bethlehem.*

Lukas 2:15b

En het geschiedde als de engelen van hen weggevaaren waren naar den hemel... (Luk. 2:15a).

Het hemelse licht is verdwenen. De herders zijn weer onder de mensen. Ze hebben van het bezoek uit de hoge hemel genoten, maar het wordt zo weer toegesloten. De hemel sluit zich en de heerlijkheid des Heeren verdwijnt. De duisternis valt weer in. Langzaam komen de herders tot zichzelf. Het zijn weer mensen die in de donkerheid wonen. Deze nachtwakers hebben een boodschap uit de hemel gekregen, een Goddelijke belofte zelfs: 'Gij zult het Kindeken vinden'. Wat een ruim Evangelie! Heilige haast bezet opeens hun hart. Ze zeggen tot elkaar: 'Laat ons dan heengaan tot Bethlehem en laat ons zien het woord dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd' (Luk. 2:15b). De herders zeggen niet: we zullen nog weleens zien, maar: laat ons zien!

Missen, zoeken, vinden

De herders zijn zoekende gemaakt en willen nu op weg, om het Kind te zien

overeenkomstig 'het woord dat er geschied is'. De herders zeggen dus niet: Laat we 's gaan kijken of het wel klopt wat de engel heeft gezegd. Ze gaan zien 'het woord dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd'. Het woord was niet zomaar van een engel geweest, maar was van God Zelf geweest. Dat woord is vast en zeker en zal geen duimbreed wijken. Wat de herders gehoord hebben, willen ze nu ook 'zien'. Ze hebben niet genoeg aan het wonder van deze nacht, niet genoeg aan de belofte uit de hemel, ze willen de vervulling ervan zien, met eigen ogen. Want het is hen om Jezus te doen.

Door Gods Geest geleid zijn de herders aan de weet gekomen dat ze iets missen, dat ze iemand missen en daarom alles missen. Ze zijn God kwijt, het 'allerhoogst en eeuwig goed'. Daar berusten ze niet in, ze gaan zoeken, en missende en zoekende zielen zullen straks ook vinden. Want wie zoekt, die vindt. Dat zegt Matthéüs. En wie de Messias verwachten, zullen Hem zien gelijk Hij is. Dat zegt Johannes.

Niet verdwalen

De herders zijn reisvaardig. Ze zijn werkzaam gemaakt en ze gaan, rechttoe, rechtaan, vol verwachting en door haast voortgedreven. Geen mens hoeft de herders de weg te wijzen. Ze weten waar ze Hem zoeken moeten, in de stad Davids, want dat had de engel gezegd. God zal Zelf hun Leidsman wezen, wijzen hen de weg die ze zullen wandelen. De herders gaan van het veld naar de stal, van de kudde naar de kribbe. Een andere weg is er niet. Ze gaan van Efratha naar Bethlehem, de stad van koning David. Daar zullen ze de Verwachting Israëls vinden omdat ze zelf reeds gevonden zijn. In Bethlehem is een Fontein geopend voor het huis van David en voor nachtwakers uit Efratha. Verdwalen kunnen deze mannen al niet meer. Ze houden koers.

De herders hebben opeens brandende harten en ze gaan dus met vrijmoedige haast. Genade maakt altijd werkzaam, daarom gaan ze zich haasten om hun levens wil. Ze zijn gaande gemaakt en gaan in het holst van de nacht op zoek naar Hem, naar Wie hun ziel gaande is gemaakt. Hun hart gaat naar Hem uit, dat komt omdat Hij hen Zelf trekt met mensenzelen en met touwen van liefde. De herders gaan de weg waarin een mens zich nimmer kan vergissen. Ze gaan, in hun vieze werkplunje, zonder geschenk en zonder offer. Ze hebben niets om aan te bieden, ze gaan zoals ze zijn, met al hun zonden en ellende, zo ongeschikt als ze maar zijn kunnen, niet opgeknapt en met vieze, lege handen. Het maakt allemaal niet meer uit, want ze willen de Koning zien in Zijn schoonheid. Buiten Hem is geen leven maar een eeuwig zielsverderf. De herders hebben niets te verliezen, want verloren ligt het toch al.

De Opperherder waakt

Midden in de nacht gaan de herders op kraambezoek. Daar gaan ze, als schimmen in de nacht, in het geloof en met een vast vertrouwen. Vastberaden zetten ze hun schreden op het smalle pad, op de weg naar Bethlehem, het broodhuis, waar in een beestenverblijf het Brood des levens ligt.

Maar, wacht nou eens, al die schapen dan? Hoe moet het ondertussen met de kudde? Kunnen ze niet beter wachten totdat de morgenstond aan zal breken? Maar nee, de Opperherder zal wel de wacht betrekken. God zal voor het Zijne zorgen en Hij wil ook wel waken over schurftige schapen in het veld.

(slot volgt)

Maandagmorgen werd op Paleis Noordeinde het nieuwe kabinet Rutte IV beëdigd, gevolgd door het fotomoment op het bordes.

En nu, wat verwacht ik...?

Ooit was er een predikant die tegen zijn catechisanten zei: 'Ik word het liefst minister genoemd'. Ze keken hem een beetje raar aan. Dat hadden ze niet van de dominee verwacht. Totdat hij het uitlegde. Dominee, dat betekent 'meneer'. Maar minister, dat betekent 'dienaar'.

P. Schalk,
Veenendaal

Daar staan ze dan. De koning in het midden. Naast hem de minister-president. En om hen heen de andere negentien ministers van de nieuwe ploeg. De staatssecretarissen mogen er niet bij staan. Misschien dat zij intussen binnen nippen aan een glaasje jus d'orange. En met elkaar napraten over de lange, lange formatie. Want dat was ongekend, een formatie die op een haar na 300 dagen heeft geduurd. Dat is nog niet eerder gebeurd. Maar uiteindelijk is het dan toch gelukt. Wel ten koste van veel gedoe, met name rond personen en partijen. Misschien heeft het lijmen van de scherven van de kapotgeslagen relaties wel de meeste tijd gekost. En blijkbaar was het nodig dat er iemand kwam die de hoofdrolspelers even streng toesprak. In gedachten hoor je het informateur Remkes, de nationale probleemoplosser, zeggen: 'Oké, maar nu is het klaar. Geen gedoe meer. Aan de slag'. Of woorden van die strekking.

Bijzonder

Hoe dan ook, het is wel bijzonder dat Rutte nog steeds minister-president is. Zijn

vierde kabinet is werkelijkheid geworden. En inmiddels is hij de langstzittende premier ooit van Nederland. Als dat ooit zijn bedoeling was, dan is dat in ieder geval gelukt. Hopelijk strekken zijn ambities verder, en zoekt hij ook de komende kabinetsperiode naar het goede voor land en volk.

Ook bijzonder dat dezelfde vier partijen uit de vorige kabinetsperiode het weer voor elkaar hebben gekregen. Na alle traumatische ervaringen van 2021 staan ze daar dan op het bordes. Vriendelijk lachend rond de koning en de premier. Straks gaan ze naar hun ministerie. Dan nemen ze de zaak over van hun voorgangers. Ook vriendelijk lachend, maar vanaf dat moment staan ze op scherp. Want laten we het niet onderschatten: een ministerschap in deze tijd is loodzwaar, de verantwoordelijkheid is nauwelijks te dragen, en de weg naar de uitgang is kort.

Dienaar

Wat bezielt deze mensen om in het huidige tijdsgewricht aan te treden als bewindspersoon? Vaak hebben ze een gewaardeerde plek ergens in de samenleving of

in het openbaar bestuur. En dan plotseling zo'n kwetsbare plek, waar je het (vrijwel) nooit voor iedereen goed doet. Bovendien, de eerste weken zullen ongeloflijk pittig zijn. Een eindeloze stroom van ambtenaren zal langskomen, briefings in overvloed, kennis moet worden vergaard, en aan het einde van de dag staat het huiswerk voor morgen gereed. Vroeger vooral in de vorm van een paar loodgieterstassen, tegenwoordig misschien minder papier, maar des te meer digitaal. Een eindeloze stroom van documenten moet in recordtempo worden eigen gemaakt. Immers, morgenochtend moet je alle antwoorden kunnen geven! Natuurlijk, het is een zwaar ambt, maar het is ook eervol. Niet voor niets wordt een minister wel 'dienaar van de Kroon' genoemd.

Dienaresse

Maar nu, wat verwacht u van het nieuwe kabinet? Immers, het aantreden van een nieuwe regering betekent ook iets voor ons allemaal als burgers van Nederland. Niet voor niets spreekt Paulus in Romeinen 13 over de overheid. En niet voor niets wordt de overheid genoemd in de belijdenisgeschriften. Wij krijgen immers een overheid die ons door 'onze goede God (NGB 36)' is toegeschikt, ook al zijn de ministers of staatssecretarissen in onze ogen lid van een verkeerde partij. Ook al leven ze misschien anders dan u en ik zouden willen. Het is wel de wettige overheid. Paulus beriep zich zelfs op de Romeinse overheid. Op een keizer die zichzelf goddelijke eer toedichtte. Paulus noemt de overheid toch 'dienaresse Gods'.

Als we in deze Bijbelse lijn doordenken, dan is het duidelijk dat wij ons hebben te onderwerpen aan deze overheid. Ook aan de nieuw aangetreden regering van Nederland. En ook al zijn we het niet overal mee eens, dat ontslaat ons niet van de plicht om te gehoorzamen, zolang de overheid niet iets vordert dat rechtstreeks tegen de geboden van God ingaat. Het betekent nog iets. Als we weten, en geloven, dat de overheid door God is ingesteld, dan mogen we het ook van diezelfde God verwachten. Dan mag het gebed wel sterk zijn, voor ons vorstenhuis, en voor onze regering, voor land en volk. In de wetenschap dat uiteindelijk de Heere regeert, ook door middel van deze overheid. Dan bidden we te meer: 'En nu, wat verwacht ik, o HEERE! Mijn hoop, die is op U'. Ons ten goede.

De burgemeester verliet boos het kerkgebouw

A. Bel,
Vlaardingen

De kermis is altijd een doorn in het oog van predikanten en kerkenraden geweest, althans van hen die rekening wilden houden met Gods Woord en wet.

Een advertentie in de 'Opregte Haarlemsche Courant' van 2 juli 1866. In 1866 was de cholera opnieuw uitgebroken.

Het stadsbestuur of het gemeentebestuur moest toestemming voor het houden van de kermis geven, en vrijwel altijd werd die toestemming gegeven. In Middelburg ging er in de tijd van ds. Smijtegelt ieder jaar een afvaardiging naar het stadhuis om het ongenoegen over de kermis te uiten. Men vond nauwelijks of geen gehoor.

Als het weer kermis zou worden, hield ds. Smijtegelt vaak een speciale preek. Het had weinig zin om de regenten dan aan te spreken, want, zo zei de predikant: 'Die de meeste schuld aan deze openbare zonden hebben, horen ons niet'. Ze schuwden de prediking van Smijtegelt en lieten zich niet in de kerk zien als hij preekte. Er zijn gevallen bekend dat op een verzoek om afschaffing van de kermis wél een positief antwoord kwam. En soms werd naar aanleiding van een verzoek het aantal kermisdagen ingeperkt. Dat blijkt uit het verzoek dat diverse kerkenraden en verenigingen op 27 september 1897 indienen bij de gemeenteraad in Vlaardingen: 'Ondergetekenden, kerkenraden en besturen van verenigingen, vertegenwoordigende een zeer aanzienlijk getal ingezetenen van Vlaardingen, wenden

zich eerbiedig tot U Edelachtbaren, om te herhalen wat reeds enige malen is gedaan, namelijk het beleefd verzoek om de kermis – die, van de Middeleeuwen afkomstig, dáár ook thuishoort, *finaal* af te schaffen. *Dankbaar* voor uw besluit, genomen op het laatste ingezonden adres, om de duur der kermis met een paar dagen te verminderen, mogen wij niet voldaan zijn, voordat zij geheel van onze ervaar verdwenen is. Met alle bescheidenheid doen wij deze vraag, overwegende dat de kermis onder meer: de zuur verdiende spaarpenningen wegsteelt, de welvaart van onze stad benadeelt, menig lichaam verderft, veler leven knakt, het huisgezin – de grondslag der maatschappij – verwoest, namelooze ellende achterlaat, spot met al wat heilig is, de ere Gods te na komt en Christus naar de kroon steekt, verzoeken wij u met beleefde drang het voorbeeld van de hoofdstad en de residentie te willen volgen, door onze stad *zonder verwijl* van het verderfelijke vermaak, de kermis, te verlossen'. Ook de kerkenraad van de Vrije Gereformeerde Gemeente (in 1920 zou deze gemeente toetreden tot de Gereformeerde Gemeenten) ondertekende dit verzoek. Rooms en

en remonstranten lieten het afweten. Het verzoek werd overigens afgewezen.

Deining in Warnsveld

In Warnsveld (gelegen bij Zutphen) was A.J.Th. Jonker (1851-1928) sinds 1875 predikant. In september 1878 ontstond er grote deining en dat had te maken met de kermis. Ieder jaar weer was het op die kermis een dronkenmansboel, het ging er dan liederlijk aan toe. Toch hechtte het gemeentebestuur zijn goedkeuring aan het houden van de kermis. Dat maakte het voor de predikant extra moeilijk, want de burgemeester en de raadsleden waren trouwe kerkgangers. Vooral burgemeester Hendrik Joan Ardesch van Hamel was populair bij de inwoners van Warnsveld.

Toen de kermis weer in aantocht was, hield Jonker een boetepreek waar de spaanders vanaf vlogen. Aan het eind van de preek wees de 27-jarige predikant naar de bank waar de burgemeester en de raadsleden zaten en hij zei: 'Daar zitten de schuldigen'. De burgemeester stond onmiddellijk op en verliet boos het kerkgebouw. De bevolking was woedend. Ds. Jonker had niet alleen hun geliefde burgemeester beledigd, maar ook vonden ze dat de kermis hun goed recht was en dat recht had de predikant aangetast.

Jonker zat in een lastig parket. Hij vroeg raad aan ds. Tonckens, een emerituspredikant die in Warnsveld woonde. Tonckens was het wat de kermis betrof helemaal met Jonker eens, maar verder zei hij dat je op die manier wel verbitterde maar niet verbeterde.

Een briefje

Intussen deed mevrouw Ardesch van Hamel alles wat ze kon doen om de verhouding weer goed te krijgen, ze schreef de predikant een briefje.

Onmiddellijk daarna meldde ds. Jonker zich met de hele kerkenraad bij de burgemeester. De bewuste preek had hij helemaal uitgeschreven en voor de zekerheid had hij die bij zich gestoken. De burgemeester eiste dat ds. Jonker zou terugnemen wat hij gezegd had. De predikant verklaarde dat dit hem onmogelijk was. Toen hij met de kerkenraad aanstalten maakte om te vertrekken, stak zijn tegenstander hem royaal de hand toe. Alles was weer in orde. Maar in diezelfde nacht – op 3 oktober 1878 – is de burgemeester gestorven. Heeft de predikant de begrafenis geleid? We weten het niet. De bevolking toonde haar waardering voor de burgemeester door de familie een graftombe aan te bieden.

Boekennieuws

"Gods weg is volmaakt. Geestelijke en praktische toepassingen vanuit het boek Ruth", ds. H. Hofman; uitg. Den Hertog; 143 blz., € 14,90.

Gods weg is volmaakt. Geestelijke en praktische toepassingen vanuit het boek Ruth

Het boek "Gods weg is volmaakt" is een bewerking van een serie preken die ds. H. Hofman in 2015 heeft gehouden. Hij schrijft: 'Het gaat om gedachten die bij de bestudering van dit boek (Ruth) naar voren kwamen'. Het is bedoeling van onze broeder om dit met de lezer te delen.

In de inleiding geeft hij aan op welke wijze hij het Bijbelboek wil lezen: 'Ik denk niet dat het de bedoeling is om elke tekst, elke gebeurtenis in dit Bijbelboek te vergeestelijken. (...) De geschiedenis van het boek Ruth is heilsgeschiedenis. Daarom moeten we de grote lijnen zien te ontdekken en die vasthouden.'

Onze broeder weet op aansprekende en heldere wijze praktische en pastorale lijnen te trekken. Dit komt tot uitdrukking in de vragen die achter elke hoofdstuk zijn opgenomen. Maar met name ook door te wijzen hoe de Heere Zijn kinderen leidt en op welke wijze Hij plaatsmaakt voor Zijn genade in Christus. Op evenwichtige wijze wordt de tweërlei droefheid, het verschil tussen Ruth en Orpa, aan de orde gesteld.

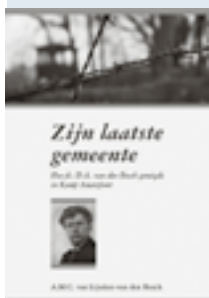
Ten diepste getuigt het boek Ruth van Gods heilshandelen. In een tijd waarin het helemaal niet goed gaat, is God bezig uit Ruth een Koning te verwekken. Christus zal uit de Moabitische geboren

worden. 'Wat is Boaz daarin een heerlijk type van Christus! Hij heeft alles van Zijn kinderen overgenomen. De wet kan haar voeten niet meer zetten op het erfdeel van Christus' (pag. 125).

'God gaat door. Onze dagen zijn niet veel beter dan de tijd van de richteren. Ook in onze tijd doet ieder wat goed is in eigen oog. Maar er is geen tijd te donker voor de Heere. Zoek dan de God van Ruth en Naomi tot uw deel te krijgen. Ook vandaag wil die God in de donkerheid van de tijd een Verkwikker zijn en beter dan tien zonen' (pag. 143).

Door eenvoudig en helder te formuleren weet de schrijver jongeren en ouderen aan te spreken. Van harte aanbevolen.

ds. A.A. Brugge, Doetinchem

"Zijn laatste gemeente", A.M.C. van Lijnden-van den Bosch; uitg. De Banier; 275 blz., € 14,95.

Zijn laatste gemeente

De ondertitel van dit boek is "Hoe ds. D.A. van den Bosch getuigde in Kamp Amersfoort". Het gaat onder andere over de oorlogsjaren. De dochter van deze predikant heeft de lotgevallen van haar vader op schrift gesteld. Kort na de oorlog heeft zij de gebeurtenissen geschreven en uitgegeven. Nu, na vele jaren, heeft uitgeverij De Banier het opnieuw uitgegeven. De titel van het boek, "Zijn laatste gemeente", is enigszins misleidend. Het lijkt alleen te gaan over de laatste periode van het leven van ds. Van den Bosch. Maar dat is maar een deel van het boek. De eerste 220 bladzijden gaan over de jaren van zijn leven die voorafgaan aan het kamp Amersfoort. Maar 50 bladzijden over 'zijn laatste gemeente'. Er zijn veel brieven opgenomen van ds. Van den Bosch.

Na twee gemeenten werd hij een van de vele hervormde predikanten in Den Haag. Nadat hij een boek had geschreven over het getal 666 in het boek Openbaring, werd hij opgepakt door de Duitsers en gevangengezet.

De opsluiting in de gevangenis, het zogenoemde Oranjehotel, valt hem zwaar. De omstandigheden worden nog enigszins verlicht als hij mag werken in de bibliotheek. Veel schrijft hij in zijn brieven over het gevangenisleven. Over zijn innerlijk schrijft hij weinig. Dit wordt anders als alle gebeurtenissen zwaar worden om te dragen. Alle zekerheden ontvallen hem. Na het Oranjehotel moet

hij naar Kamp Amersfoort. Daar zijn de omstandigheden nog ellendiger. Uit de enkele brieven die hij daar schrijft, blijkt dat hij daar ondanks de verdrukking enig 'ambtelijk' werk kan doen. Vandaar dat het zesde hoofdstuk 'De laatste gemeente' heet. Het slothoofdstuk gaat over de ernstige 'kampziekte' dysenterie waaraan hij overlijdt op 20 maart 1942.

De dochter van ds. Van den Bosch, die een deel van het boek geschreven heeft, is heel positief over haar vader. Dat is te begrijpen. Het mag echter geen hagiografie, een heiligenbeschrijving, worden. Ook is de drieslag ellende-verlossing-dankbaarheid uit de Heidelberger Catechismus moeilijk te ontdekken. De gevangenis- en kampgeschiedenis zijn aangrijpend. De zielsgeschiedenis wordt helaas oppervlakkig beschreven.

ds. C. Neele, Ridderkerk

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

Te Den Haag-Scheveningen,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid.

Bedankt

Voor Groningen en Houten,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk;
voor Leerdam,
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
voor Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle,
ds. G. Pater te Ouddorp;
voor Ooltgensplaat,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
voor Sheboygan (Wisconsin, VS),
ds. J.J. Witvoet te Rock Valley (Iowa, VS).

BERICHT VAN HET CURATORIUM

In het afgesloten jaar 2021 mocht het curatorium giften, extra collecten en legaten ontvangen. Zowel vanuit de gemeenten, van verenigingen, particulieren en met name ook van bedrijven. Daaruit blijkt de grote plaats van de Theologische School in onze gemeenten. We mogen opmerken en zijn daarover bijzonder verwonderd en verblijd dat er zoveel liefde is voor en verbondenheid met onze Theologische School. Graag willen we langs deze

weg allen die hieraan hebben bijgedragen, na de Heere Die de harten neigde, zowel in kleine als in grote bedragen, daarvoor heel hartelijk bedanken. Het is ondoenlijk allen apart middels een persoonlijke brief te bedanken. Maar onze erkentelijkheid is er niet minder om.

Van harte bevelen we u het belangrijke werk van opleiding en toerusting van onze studenten tot dienaren van het Goddelijke Woord in het openbare en persoonlijke gebed bij u aan.

Namens het curatorium, docenten en studenten,
K.H. de Heer, penningmeester

WIJZIGINGEN KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 48 en 216: Het nieuwe telefoonnummer van ds. G. Hoogerland in Kruiningen is: 0113-745491.

Blz. 221: De regeling van de preekbeurten in Lisse is in handen van A. Lindhout, Willem Alexanderplein 78, 2161 SR Lisse; tel. 06-53215223, e-mail a.lindhout@solcon.nl

Berichten

OVERLIJDEN MEVROUW H. KARELS-MARIS

Afgelopen zaterdag is overleden mevrouw H. Karels-Maris, de echtgenote van onze emeritus predikant ds. J. Karels te Rijssen. Met grote trouw en in alle eenvoudigheid heeft ze haar man bijgestaan in de vijf gemeenten die hij mocht dienen, Werken-dam, Beekbergen, Rijssen-Zuid, Oudemir-dum en Middelharnis.

Wij bidden de rouwdragende familie de ondersteuning toe van de God van Jakob, van Hem Die trouwe houdt en eeuwig leeft. Mevrouw Karels mocht de leeftijd bereiken van 88 jaar.

Redactie De Saambinder

DE SAAMBINDER OP GERGEMINFO.NL

Op de website gergeminfo.nl zijn inmiddels twaalf jaargangen van De Saambinder in te zien. Het gaat om de jaargangen vanaf 1 januari 2010. De beheerder van de site, Arjan van 't Zelfde, heeft nu in totaal 599 uitgaven van De Saambinder online beschikbaar gemaakt. We zijn hem daar erkentelijk voor en we hopen dat er meer jaargangen mogen volgen.

Redactie De Saambinder

WINTERCONFERENTIE 2022

Studerenden kunnen nog inschrijven op de winterconferentie, vrijdagavond 21 januari. Ds. W. Silfhout spreekt over Tijdsbesteding. Meer informatie op www.werkgroepstudenten.nl waar je je

ook kunt aanmelden (verplicht).

Onder de huidige coronamaatregelen kan de conferentie niet doorgaan. Het is onduidelijk hoe de situatie over een week zal zijn. Afhankelijk van de dan geldende maatregelen kan opschaling/afschaling van het aantal aanwezigen noodzakelijk zijn. Check onze website voor actuele informatie.

Werkgroep voor studenten van de Gereformeerde Gemeenten

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 16 JANUARI 2022

Aagtekerke 9.00, 11.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. C. Hogchem; Alblasserdam 9.00, 11.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Amersfoort 9.00, 11.30 en 15.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Barneveld-Centrum 9.00, 11.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.00, 11.15 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Berkenwoude 10.00 en 18.30 uur stud. J.M. Evers; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur stud. M. Boersma; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 16.00 uur stud. M. Boersma; Capelle a/d IJssel-West 18.00 uur ds. M.H. Schot; De Valk-Wekerom 8.30, 11.00, 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Deventer 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dinteloord 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30, 11.45 en 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00, 15.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuisen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Enter 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 9.00, 11.15 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30, 15.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; Groningen 10.00 uur ds. D.W. Tuinier; Haamstede 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 en 12.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. C. Harinck; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur stud. A.E. Brijder; Houten 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Kamperland 10.00 en 15.00 uur ds. M. Karens; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 18.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Kesteren 12.30 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel

15.00 uur stud. J.M. Evers; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 16.30 uur ds. A.T. Huijser; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 17.30 uur ds. D.W. Tuinier; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meeuwen 19.00 uur ds. L. Blok; Meliskerke 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Melissant 15.00 uur ds. M. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. J. de Kok en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 9.30 en 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; Moerkapelle 9.30 en 15.30 uur ds. H. Brons; Naaldwijk 18.30 uur ds. P. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30, 14.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. M. Karens; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. B. Labee; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. K. Boeder; Nieuwe-Tonge 17.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Oosterland 14.30 uur ds. S. Maljaars; Oostkapelle 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oostvoorne 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Oudemirdum 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Oude-Tonge 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Poortugaal 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Poortvliet 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Puttershoek 14.30 uur ds. G.J. Baan; Rhenen 9.30 uur ds. F. Mulder en 18.30 uur ds. M. Joosse; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.00 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 15.00 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 9.30, 14.30 en 18.00 uur ds. J. Beens; Sint Philipsland 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Slidrecht 9.00, 14.00 en 19.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Sprang-Capelle 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Stolwijk 10.00 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Terwolde - De Vecht 9.30 uur ds. S.W. Janse en 14.30 uur ds. J. Schipper; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Veenendaal 9.30 en 15.00 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der

Kuijl; Wageningen 10.00 en 15.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 en 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 ds. J.M.D. de Heer en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 18.30 uur ds. S.W. Janse; Woerden 16.30 uur ds. R. Kattenberg; Zeist 15.30 uur (H.D.) ds. J.B. Huisman; Zoetermeer 19.00 uur ds. G.J. Baan; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 18.00 uur stud. A.E. Brijder.

DINSDAG 18 JANUARI 2022

Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Marknesse 19.30 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-Centrum 19.45 uur stud. M. Boersma.

WOENSDAG 19 JANUARI 2022

Aalst 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Benthuizen 19.30 uur ds. M. Blok; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Hilversum 19.45 uur ds. D. de Wit; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. A. Verschuure; Kesteren 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Leiderdorp 19.30 uur ds. P. Mulder; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Nijkerk 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 19.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Poortvliet 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Soest 19.30 uur ds. E. Bakker; Westzaan 19.30 uur ds. G.J. Baan; Woerden 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Zoetermeer 19.30 uur ds. L. Blok; Zwolle 19.30 uur ds. J. van Laar.

DONDERDAG 20 JANUARI 2022

Bodegraven 14.30 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; Boskoop 19.30 uur (voor de zending) ds. G.W.S. Mulder; Hoofddorp 19.45 uur ds. W. Mouw; Kampen 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kootwijkerbroek 19.30 uur (H.D.) ds. G. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. J. Schipper; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. S. Maljaars; Oostvoorne 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Oppendoorn 19.30 uur ds. M. Joosse.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 16 JANUARI 2022

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 15.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

*Zo laat Gij, HEER, Uw knecht,
Naar 't woord, hem toegezegd,
Thans henengaan in vrede;
Nu hij Uw zaligheid,
Zo lang door hem verbeid,
Gezien heeft op zijn bedde
Lofzang van Simeon : 1*

In de volle zekerheid des geloofs is mijn lieve man, onze biddende en meelevende vader en altijd betrokken opa door de HEERE Thuisgehaald.

Wouter Martinus van der Veer ~ Wout ~

echtgenoot van Riet van der Veer-de Geus

21 november 1943

5 januari 2022

We zullen hem heel erg missen.

Herkingen: Riet van der Veer-de Geus
Herkingen: Marleen en Arjo van Gelder-van der Veer
Arjen en Aliene
Jorian, Matthew, Elan
Wouter en Carlijn
Marinus en Lisa
Arnoud en Corma
Jason
Roel

Herkingen: Annemarie van der Veer
Dordrecht: Julian en Betty van der Veer-van Steensel
Jonathan
Carmi-Ruth
Felina Teunissen
Quincy Teunissen

In liefde gedenken we Martin en mijn bij de
geboorte overleden zoon en ons broertje.

Nieuwstraat 3a, 3249 AS Herkingen

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

Ter gelegenheid van de kerstdagen, de jaarwisseling en mijn verjaardag heb ik veel hartelijke blijken van liefde, vriendschap en medeleven ontvangen.

Graag wil ik vanaf deze plaats iedereen daarvoor bedanken. Wederkerig wens ik mijn familie, vrienden en bekenden van harte Gods nabijheid en zegen toe in 2022.

Mw. H. Baaijens-Kersseboom
Hoofdland 1, kamer 211
3332 RD Zwijndrecht

O alle gij dorstigen! komt tot de wateren!

Jesaja 55:1a

Met droefheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van onze geliefde medebroeder en ouderling

Wouter Martinus van der Veer

op 5 januari 2022 in de leeftijd van 78 jaar.

Vanaf 1985 mocht hij onze gemeente bijna 37 jaar dienen. Eerst 3 jaar als diaken en daarna als ouderling.

Lange tijd mocht hij met zorg onze scriba zijn. Met grote bewogenheid voor de gemeente mocht hij zijn ambt en ook de leesdiensten vervullen. Dit in het uitzien naar het werk van de grote Koning, bij Wie hij nu mag zijn en delen in Zijn onuitsprekelijke vreugde.

De Heere sterke zijn vrouw en kinderen die hem intensief mochten verzorgen. Alsmede onze koster, de (achter) kleinkinderen, broers en zussen en verdere familie. De HEERE zij hen en onze gemeente genadig.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente
Herkingen,
D. de Jong, preses
J.E. van der Velde, scriba

Herkingen, 6 januari 2022

*'Ik zal dan geduriglijk bij U zijn,'
Psalm 73 vers 23a*

Met diepe droefheid delen wij u mee dat de HEERE uit ons midden tot Zich heeft genomen mijn innig geliefde vrouw, onze altijd zorgzame moeder, groot- en over-grootmoeder

Helena Karels - Maris echtgenote van Joost Karels

in de leeftijd van 88 jaar.

Rijssen: J. Karels
Apeldoorn: Machiel en Anita
's-Gravenpolder: Wilma en Marco
Rijssen: Arenda (in liefdevolle herinnering)
Rijssen: Bram en Ina
Rijssen: Johan en Gery
Dordrecht: Heleen en Pieterjan
Klein- en achterkleinkinderen

8 januari 2022
Keizersdijk 2-103
7462 JB Rijssen

Wij waarderen het zeer als wij uw condoleances en blijken van meeleven per post mogen ontvangen of online via de website: www.begrafenisverzorgingvos.nl
De rouwdienst en begrafenis hebben op donderdag 13 januari in Rijssen plaatsgevonden.

Deputaatschap
**Kerkelijke
Dienstverlening**
Gereformeerde
Gemeenten

Het team van BKD zoekt een enthousiaste collega
voor de functie van

Administratief medewerker (m/v)

Werk jij graag met cijfers... en ga je ervoor?

Ben jij accuraat, zelfstandig, integer en vind je het leuk om financiële administraties in brede zin te voeren? Dan passen we bij elkaar! Kom in ons jonge team, waarin we samen werken voor de kerk.

Nieuwsgierig? Kijk op www.kerkelikedienstverlening.nl/vacatures of informeer bij de directeur G.J. (Gert) ten Bolscher, 0348 - 489 900 of 06 - 2530 8419.

Als Bureau Kerkelijke Dienstverlening ondersteunen we deputaatschappen, synodebesturen en plaatselijke gemeenten binnen de Gereformeerde Gemeenten. Zo dragen we – op de achtergrond – bij aan het kerkelijk leven waarin Gods Woord centraal staat.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

*Welkom terug
op ons bungalowpark!*

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

NIEUW Laatste preken JC Philpot dl 4 €10,-.
105 vragen aan Philpot in Afscheiding en
Raadgevingen €15,-. Alle 20 boeken €160,-.
Luisterpreken. hetbraambos.nl 078-6933783

De mooiste collectie PVC vloeren.
Laat u adviseren in uw eigen huis!
Afspraak plannen? 06-19557166
DE.VLOERENKONING.NL

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca voor
accommodaties en **autoverhuur**.

Jouw bruidsjurk...
-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar
 www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

**Zin om er even uit te gaan? Boek
bij Bed&Breakfast No35 in Elspeek.**

Tip: Kadobon B&B / unieke kaarten
www.bb35elspeek.nl/0633010623
www.unieke-kaarten.nl/0633010623

Zeer gewaardeerd dagboek
Morgengedachten, Octavius Winslow
in uw boekhandel: www.ramshoorn.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen bij
psychische klachten en in moeilijke situaties.
Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit,
al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een
verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn (nieuw)

WILGENHORST
gedenken

**ZELF
SAMENSTELLEN
VASTE LAGE PRIJS
ALL INCLUSIVE**

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

 VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

Vakantieappartement/b&b Twente

Monumentale boerderij in buitengebied tussen Rijssen en Markelo. Compleet ingerichte keuken met kookgelegenheid. Veel wandel- en fietsgelegenheid. **2 tot 4 personen.**
Tel. 0613369919 www.eenmoorieplek.nl

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR
AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

PROBLEMEN MET VERSLAVING?

Wacht niet langer!
Er is hulp!

Voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 - 0601964 www.addisa.nl

Onesiforus
NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDELIJKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of
NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:
dr. W.J. op 't Hof (voorz.)
W.A. Barth (secr.)
ds. A. den Hartog
G. Hop
C. Vos
J.J. van Ommeren

Comité van aanbeveling:
Ds. G. Gerritsen
Ds. D. Heemskerk
Ds. J. Roos

Adviescommissie:
mr. drs. S. Visser
F. Bouman
D.C. van der Ploeg

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl

p.a. Weegje 2 | 3295 CT | 's Gravendeel | info@onesiforushulp.nl

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden
EXAMENCOMMISSIE
Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten

ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE
Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel

MODELINSTRUCTIE
Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muzikliefhebbers
KERK & MUZIEK Ons tweemaandelijks blad
BUNDELS met Psalm bewerkingen
CURSUS Kerkelijk Orgelspel
Allerlei ACTIVITEITEN

Meer informatie
of bladmuziek bestellen?
www.kerkenmuziek.nl of mail naar
info@kerkenmuziek.nl

VOGG
VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

www.scheurfotokaarten.nl
Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
Een scherpe prijs voor de verkoping op uw
eigen vereniging en/of goede doel.
0317-616735 / 06-51564461

HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering
in heel
Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels** en **stoelen** voor **kerk, vergaderzaal** of **consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak**
bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit** en **jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

Zorg jij voor een ↗

Een verzorgende uitstraling

Huize Blaak zoekt 2 VIG-ers! (fulltime dienstverband)

Solliciteren?
Bel Gerrit van Breugel via 06 - 20 00 45 50, mail naar gerritvanbreugel@sorgh.nl of solliciteer gemakkelijk en snel via: sorgh.nl/blaak
Parttimers of vrijwilligers zijn ook welkom.

Huize ds. W.H. Blaak

**Praktijk
den Uij**

- ♥ HULPVERLENING
- ♥ COACHING
- ♥ TRAINING
- ♥ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuij.nl
| www.praktijkdenuij.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

SPECIAAL ONDERWIJS RANDSTAD

**WERKEN IN
HET SPECIAAL
ONDERWIJS, IETS
VOOR JOU?**

SO Randstad verzorgt speciaal (basis)onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs op reformatorische grondslag in Barendrecht, Dordrecht, Gouda, Sliedrecht en Werkendam. Vanuit onze identiteit bieden we ieder kind de ruimte om zich te ontwikkelen binnen de eigen mogelijkheden. Heb jij hart voor speciaal onderwijs en wil je kinderen laten (op)groeien in een veilige, gestructureerde omgeving? Bekijk de vacatures op www.sorandstad.nl/vacatures of bel voor een persoonlijke, oriënterende kennismaking!

Voor een goede weerstand! **Chelated Zinc en Vit.C** (geleidelijke afgifte) (NeoLife). Komme 06-34826766 www.naturalhealthproducts.nl

Welkom in Holten! Luxe 2-6 persoons vakantiebungalow te huur. Rust, ruimte en privacy. www.deholterveste.nl

Conflictbemiddeling d.m.v. Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd 'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rp-nederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Begravenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

**Maatwerk
collecteformulier
+ iDEAL betalen**

Andere GerGem gemeenten gingen u al voor!

- ✓ Geen website nodig
- ✓ Geen app nodig
- ✓ Anoniem doneren mogelijk

www.aeyden.com

Met Perspectief
meer uitzicht door nieuw inzicht

Ook in 2022 zijn we er voor u
Een luisterend oor
Samen op zoek naar het juiste perspectief

Met Perspectief is gespecialiseerd in:

- Identiteitsvraagstukken
- Verlies- en rouwbegeleiding
- Stress en burn-out klachten
- Algemene coaching en counseling

Neem vrijblijvend contact met ons op
Ga naar de website of bel 06-512 441 43

Zorgpraktijk Barneveld, Rozenstraat 1
www.metperspectief.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Amalia achttien

Prinses Amalia werd vorige maand achttien jaar en dus meerderjarig voor de wet. Ze mag haar vader opvolgen. Zijzelf: 'In de verre toekomst, hoop ik'.

Het koninklijk gezin telt drie prinsessen: Amalia, Alexia (16) en Ariane (14). Leeftijdgenoten van jou, maar wel uit een speciale familie. Door de eeuwen heen danken we veel aan deze Oranjes. De eerste, prins Willem, streed met succes tegen Spanje. De Heere verlost van het roomse juk en schonk de protestanten vrijheid. Hij gebruikte daarvoor het Oranjehuis. Willems laatste woorden waren: 'Mijn God, mijn God, heb medelijden met mij en met dit arme volk'. Een biddende prins voor een land in nood.

Zorgen zijn er ook in 2022. Wie helpt? 'Alleen samen krijgen we corona onder controle?' Nee, kijk hoger: 'Mijn schild ende betrouwen zijt Gij, o God, mijn Heer, op U zo wil ik bouwen'. Willem maakte een verbond met de Potentaat der potentaten (machthebbers). De vader des vaderlands vertrouwde op de Koning der koningen!

Zijn lijfspreuk was: 'Rust te midden van de woelige baren'. Golven van geweld spoelden over het land, maar Willem vond rust in God. Net als Paulus, bij wie de schepelingen tijdens de stormwind hetzelfde zagen. Iedereen was bang dat ze zouden omkomen. Paulus bleef kalm en stelde de mannen in doodsnood gerust: Ga maar rustig eten, iedereen zal behouden aan land komen.

Dat wensen we kroonprinses Amalia en haar zussen ook hartelijk toe. Om dezelfde God te mogen dienen als koning Josia, die op 16-jarige leeftijd de God van zijn vader David begon te zoeken. Ons vorstenhuis heeft veel gebed nodig, ook van jongeren. Bid voor de koning, de (toekomstige) koningin, de prinsessen. Voor allen die in hoogheid zijn gezeten.

O God, Die droeg ons voorgeslacht, in nacht en stormgebruis, bewijs ook ons Uw trouw en macht, wees eeuwig ons tehuis!

Leestip: 1 Timotheüs 2:1-7

P.C. BEEKE, MIDDELBURG

Voor niemand bang

DE PRIESTERS VERTELLEN OP DE MARKT AAN DE MENSEN WAT ER IN DE BIJBEL STAAT.

De twee priesters stellen voor aan de mensen op de markt om de tekst die ze zojuist hebben voorgelezen uit de Bijbel een keer voor hen te zingen. Ze gebruiken een gemakkelijke melodie. Voorzichtig proberen enkele mensen met hen mee te zingen. Het duurt niet lang of het grootste deel van de groep zingt: 'O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk'.

Dan moeten de volgelingen van Wycliffe weer verder. Spijtig kijken de mensen hen aan en smeken: 'Kunt u echt niet langer blijven?' Maar de mannen moeten hen teleurstellen. 'Helaas, mensen, onze meester heeft ons de opdracht gegeven dat we ook zieken, bejaarden en armen moeten bezoeken'.

'Belooft u dat u nog een keer komt', vraagt een diepontroerde vrouw. 'Dat zullen we zeker doen. En onthoud het ... bij God kunt u kopen zonder prijs en zonder geld'.

Terwijl de mannen hun stelling afbreken en de mensen weer verdergaan op de markt, kijken twee monniken elkaar verbijsterd aan. Ze hadden zich verdekt opgesteld achter enkele volle vaten vis. Maar ze hebben alles gezien.

Knarsetandend zegt een van hen: 'Hoe durft die Wycliffe! Wordt hij zó brutaal dat hij zijn eigen volgelingen uitzendt? Het kan niet anders of dít waren de Lollards, over wie we gehoord hadden. Het is toch ontzettend dat Wycliffe laat verkondigen dat mensen zonder geld zalig kunnen worden? Hoeveel mensen hebben die ketterse boodschap vanmorgen gehoord? Er stonden wel vijftig mensen bij de viskraam! Op die manier gaat het valse gerucht als een lopend vuurtje door de stad. Woedend gaan de monniken terug naar het klooster. Dit gaan ze vandaag nog aan de bisschop vertellen.

Ds. Labee over:

Gelijk een duif

Mij is altijd voor-gehouden Schrift met Schrift te vergelijken. Maar bijvoorbeeld bij de doop van de Heere Jezus lijken de Evangelisten elkaar tegen te spreken. Ziet Johannes of Jezus de Geest van God nederdalen als een duif? En is het nu wel of niet in een 'lichamelijke' gedaante?

Nauwkeurig lezen

Het blijft een opmerkelijke gebeurtenis: het ondergaan van de Zaligmaker in het water van de Jordaan. Mattheüs schrijft: 'En Jezus gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water. En zie, de hemelen werden Hem geopend, en hij zag den Geest Gods nederdalen gelijk een duif, en op Hem komen' (3:16). Vanuit het tekstverband is duidelijk dat dit alles door Johannes de Doper is gezien. De vraagsteller meende dat de tekst uit Markus anders uit te leggen was. Wezenlijk is er geen bezwaar om te spreken over het zien van Jezus én van Johannes. We moeten de heilsgeschiedenis altijd 'samen-lezen'. Dat wil voor het getuigenis van Mattheüs, Markus, Lukas en Johannes zeggen, dat we proberen het

'in elkaar te passen'. Maar in de gebruikelijke vertaling (laatste GBS-editie en Bijbel met uitleg) staat óók daar 'hij' met een kleine letter: 'En terstond als Hij uit het water opklom, zag hij de hemelen opengaan, en den Geest gelijk een duif op Hem nederdalen' (1:10). Om misverstaan te voorkomen, laat de kanttekening (11) ons weten: 'Namelijk Johannes de Doper'. Dat komt helemaal overeen met Johannes 1 vers 32: 'En Johannes getuigde, zeggende: Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel gelijk een duif, en Hij bleef op Hem'. Hoewel we weten dat er andere verklaringen zijn, die dus niet de kanttekening volgen, is deze uitleg het meest passend. Het is vervolgens een heerlijk getuigenis dat de Heere Jezus terstond opklom uit het water. Andere dopelingen bleven langer in het water om hun zonden te belijden, maar Jezus, Die geen zonde kende, klom terstond op uit het water. Toen Hij weer op de oever van de Jordaan stond, werd de hemel Hém geopend. M. Henry (1662-1714) schrijft: 'De zonde heeft de hemel toegesloten, een einde gemaakt aan de vriendelijke omgang van God met de mens, maar nu heeft Christus het koninkrijk der hemelen geopend voor alle gelovigen'.

Dan lezen we van de Geest Gods, Die nederdaalt als een duif naar de beschrijving van Mattheüs, Markus en Johannes. Lukas voegt daaraan toe 'in lichamelijke gedaante gelijk een duif'. We moeten niet letterlijk denken aan een duif, maar alleen de gedaante of gestalte van een duif. Henry tekent hierbij aan: 'Er was geen voegzamer gedaante dan die van een der vogelen des hemels, en van alle vogelen was er geen zo betekenisvol als de duif. De Geest van Christus is als die van een duif; niet als die van een botte duif (Hosea 7:11), maar als van een onschuldige duif, zonder gal'. Calvijn (1509-1564) zegt hier dat de Heilige Geest nederdaalde in de gedaante van een duif om de zachtmoedigheid van Christus, 'waarmee Hij zondaren vriendelijk en voorkomend tot de hoop der zaligheid geroepen heeft, en nog dagelijks roept. En dit teken strekt ons tot een duidelijk onderpand van de meest zoete vertroosting, opdat wij niet vrezen tot Christus te gaan, daar Hij ons niet in de geduchte kracht van de Geest tegemoet treedt, maar met beminnelijke en vredesvolle genade bekleedt'.

Graag zouden we het 'Schrift met Schrift vergelijken' van de vraagsteller zéér willen aanbevelen. Verder geven de kanttekeningen op onze Statenvertaling en de duidelijke toelichting in de Bijbel met uitleg eventueel aangevuld met een Bijbelcommentaar, een schat aan informatie.

Nauwkeurig uitleggen

In het bovenstaande is al duidelijk geworden waarom de 'gedaante van een duif' zo passend is. We willen daar graag nog de woorden van Spurgeon (1834-1892) aan toevoegen: 'Een duif heeft voorkeur voor rustige plekjes: een duif begeeft zich naar rivieren, naar vredige en stille plaatsen. Wij vinden haar niet op het slagveld en zij strijkt niet neer op een kadaver. Er zijn dingen die bij de Geest passen en dingen die Hem tegenstaan'. Er kan veel meer gezegd worden over dit beeld. Als we nauwkeurig de Schrift willen uitleggen, moeten we tenminste nog de lijn trekken naar de profetie van Jesaja (11:2), waar deze gebeurtenis bij de Jordaan is voorgezegt: 'En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten: de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN'. Lezer(es), is deze Middelaar voor u onmisbaar, noodzakelijk en dierbaar geworden?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.